

Beknopte inhoudstafel

<i>Inleiding</i>	21
<i>Eerste titel. Erfenissen</i>	25
Eerste hoofdstuk. Openvallen van erfenissen en bezit van de erfgenamen	25
Hoofdstuk II. Hoedanigheden vereist om te kunnen erven	26
Hoofdstuk III. Onderscheiden orden in de erfopvolging	27
Eerste afdeling. Algemene bepalingen	27
Afdeling II. Plaatsvervulling	28
Afdeling III. Erfopvolging in de nederdalende lijn	29
Afdeling IV. Erfopvolging van de langstlevende echtgenoot	29
Afdeling IVbis. Erfopvolging van de langstlevende wettelijk samenwonende.....	44
Afdeling V. Erfopvolging in de opgaande lijn	44
Afdeling VI. Erfopvolging in de zijlijn.....	45
Hoofdstuk IV. Onregelmatige erfopvolging	50
Hoofdstuk V. Aanvaarding en verwerping van nalatenschappen	51
Hoofdstuk VI. Verdeling en inbreng	54
Eerste afdeling. Verdeling	55
Afdeling II. Inbreng.....	68
Afdeling III. Betaling van de schulden	151
Afdeling IV. Gevolgen van de verdeling en vrijwaring van de kavels.....	153
Afdeling V. Vernietiging van de verdeling.....	153
Hoofdstuk VII. Centraal erfrechtregister	157

Titel II. Schenkingen onder de levenden en testamenten	159
Eerste hoofdstuk. Algemene bepalingen	159
Hoofdstuk II. Bekwaamheid om te beschikken of te verkrijgen bij schenking onder de levenden of bij testament	162
Hoofdstuk III. Beschikbaar gedeelte der goederen en inkorting ...	164
Eerste afdeling. Beschikbaar gedeelte der goederen.....	164
Afdeling II. Inkorting van schenkingen en legaten	214
Hoofdstuk IV. Schenkingen onder de levenden	243
Titel IIbis. Erfovereenkomsten	251
Hoofdstuk I. Algemene bepalingen.....	251
Hoofdstuk II. Sanctionering van niet toegelaten erfovereenkomsten	266
Hoofdstuk III. Gevolgen van de erfovereenkomsten	269
Hoofdstuk IV. Vorm van de erfovereenkomsten.....	273
Hoofdstuk V. Publiciteit van de erfovereenkomsten.....	278
Hoofdstuk VI. De globale erfovereenkomst.....	280
Overgangsbepalingen.....	298
Conclusies en bedenkingen	307
Cassatiearresten	311
Trefwoordenregister	313

Inhoudstafel van de artikels

<i>Inleiding</i>	21
<i>Eerste titel. Erfenissen</i>	25
Eerste hoofdstuk. Openvallen van erfenissen en bezit van de erfgenamen	25
Hoofdstuk II. Hoedanigheden vereist om te kunnen erven	26
Hoofdstuk III. Onderscheiden orden in de erfopvolging	27
Eerste afdeling. Algemene bepalingen	27
Afdeling II. Plaatsvervulling	28
Afdeling III. Erfopvolging in de nederdalende lijn	29
Afdeling IV. Erfopvolging van de langstlevende echtgenoot	29
<i>Artikel 745bis § 1. Erfrecht van de echtgenoot</i>	29
<i>Artikel 745bis § 2. Wettelijke terugkeer</i>	32
<i>Boedelbeschrijving of staat van schatting</i>	34
<i>Omzetting van het vruchtgebruik</i>	35
<i>Artikel 745quater. Omzetting bij kinderen uit een vorige relatie</i>	35
... <i>samen met afstammelingen</i>	35
<i>Fiscaal</i>	38
... <i>samen met anderen dan afstammelingen</i>	39
... <i>van goederen onderworpen en wettelijke terugkeer</i>	40
... <i>van de gezinswoning en het huisraad</i>	40
<i>Samenvattend</i>	40
<i>Voor alle vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot</i>	41
<i>Suppletief recht, behalve voor stiefkinderen</i>	42
... <i>En voor de gezinswoning</i>	42
<i>De procedure</i>	42
Afdeling IVbis. Erfopvolging van de langstlevende wettelijk samenwonende	44
Afdeling V. Erfopvolging in de opgaande lijn	44

Afdeling VI. Erfopvolging in de zijlijn.....	45
Hoofdstuk IV. Onregelmatige erfopvolging	50
Hoofdstuk V. Aanvaarding en verwerping van nalatenschappen	51
<i>Artikel 792. Heling</i>	52
Hoofdstuk VI. Verdeling en inbreng	54
Eerste afdeling. Verdeling	55
<i>Artikel 820. Bruto of netto verdeling?</i>	56
<i>Artikel 821. Inbreng</i>	57
<i>Artikel 822. Verdeling in natura met gelijke kavels</i>	58
<i>Artikel 823. Optie tot overname</i>	59
<i>Fiscaal</i>	60
<i>Artikel 824. Opleg</i>	61
<i>Artikel 825. Minnelijke verdeling</i>	61
<i>Artikel 826. Gerechtelijke verdeling</i>	63
<i>Artikel 827. Provisionele verdelingen</i>	64
<i>Artikel 828. Opdagen van nieuwe erfgenamen</i>	64
<i>Artikel 836. Onderonverdeeldheden</i>	65
<i>Artikel 841. Erfuitkoop</i>	66
<i>Fiscaal</i>	67
<i>Artikel 842. De titels van eigendom</i>	67
Afdeling II. Inbreng.....	68
<i>Een terugblik op de inbreng</i>	68
<i>De hervorming</i>	68
<i>Artikel 843. Basisbegrippen van de inbreng van schenkingen aan afstammelingen ...</i>	69
... ook voor levensverzekeringen.....	71
... en aan anderen dan afstammelingen	73
<i>Artikel 843/1. Latere vrijstelling van inbreng of omgekeerd</i>	74
<i>Artikel 844. Inkorting vs. Inbreng</i>	78
<i>Het cassatiearrest van 30 maart 1944 ...</i>	79
... wordt nu bevestigd in de wet	81
<i>Artikel 845. Inbreng van wat men zelf gekregen heeft ...</i>	82
<i>Schenking-aankoop: wat wordt er geschonken?</i>	83
... of inbreng ten behoeve van een derde	84
<i>Vorm van de inbreng ten behoeve van een derde</i>	86
<i>Fiscaal</i>	86
<i>Artikel 846. “Erfgenaam” betekent erfgenaam bij de erfenis</i>	88
<i>Artikel 847. Inbreng in geval van plaatsvervulling</i>	89
<i>Artikel 848. Geen inbreng bij verwerping</i>	90
<i>Geen inbreng bij onwaardigheid</i>	91

Artikel 849. Geen inbreng van een schenking aan de partner van een erfgenaam	91
Samenvatting.....	92
Artikel 850. Alleen inbreng in de nalatenschap van de schenker	93
Toerekening op de erfenis van de eerststervende.....	93
Artikel 851. Standverschaffing en betaling van schulden	95
Artikel 852. Kosten van onderhoud, opvoeding enz.	97
Gebruikelijke geschenken	98
Artikel 853 (opheffing). Voordelen uit overeenkomsten tussen erflater en erfgenaam	99
Artikel 855. Tenietgegane goederen.....	100
Waardering volgens onttrekking.....	100
Artikel 856. Interest vanaf het overlijden.....	101
Roerende voorheffing?.....	102
Artikel 857. Geen inbreng aan legatarissen	102
Artikel 858 § 1. Inbreng in waarde!.....	103
... niettegenstaande elk andersluidend beding	104
... hetzij door mindere ontvangst, door vooruitneming	106
... hetzij inbreng door verrekening op het aandeel.....	106
Aanrekening van schulden	107
Artikel 858 § 2. Inbreng van legaten.....	108
Artikel 858 § 3, eerste alinea. Inbreng van schenkingen tegen intrinsieke waarde: definitie.....	110
Waardering bij de schenking.....	111
Indexering van het bedrag.....	114
Artikel 858 § 3, tweede alinea. Schenking met beperking van beschikkingsrecht	115
Later toch mogelijkheid tot beschikking.....	118
Ratio: behouden is speculeren	118
Verschillen met de fiscale waardering	119
Artikel 858 § 4. Schatting in de akte	120
Artikel 858 § 5. Erfovereenkomst over de waarde.....	121
Artikel 858 § 6. Vrijwillige inbreng in natura	123
Waardering van de inbreng in natura.....	124
Fiscaal: ontslag van inbreng na het overlijden	125
Fiscaal: vrijwillige inbreng van een schenking buiten deel na het overlijden	129
Fiscaal: de vrijwillige inbreng in natura als facultatieve verbintenis	130
Artikel 858bis § 1. Geen inbreng door de echtgenoot of wettelijk samenwonende	133
Artikel 858bis § 2. Geen inbreng ten voordele van de echtgenoot of wettelijk samenwonende	135
Artikel 858bis § 3. Voortgezet vruchtgebruik voor de echtgenoot	137

“... op voorwaarde dat de echtgenoot op het tijdstip van de schenking al die hoedanigheid heeft”:	138
Niet bij verzaking	138
Oud of nieuw vruchtgebruik?	139
Fiscaal	142
Artikel 858bis § 4. Ook voortgezet vruchtgebruik voor de wettelijk samenwonende	143
Artikel 858bis § 5. Voortgezet vruchtgebruik voor de wettelijk samenwonende die trouwt	144
Artikel 858bis § 6. Verzaking aan het voortgezet vruchtgebruik	145
Artikel 858ter. Uitoefening van het voortgezet vruchtgebruik	145
Artikel 859. Inbreng van schulden	147
Afdeling III. Betaling van de schulden	151
Afdeling IV. Gevolgen van de verdeling en vrijwaring van de kavels	153
Afdeling V. Vernietiging van de verdeling	153
Artikel 887. Vordering tot aanvulling bij benadeling	153
Artikel 888. Verdeling en dading	155
Hoofdstuk VII. Centraal erfrechtregister	157

Titel II. Schenkingen onder de levenden en testamenten

Eerste hoofdstuk. Algemene bepalingen	159
Substitutie of fideicommiss	160
Voorwaarden in strijd met de wet of de goede zeden	161
Hoofdstuk II. Bekwaamheid om te beschikken of te verkrijgen bij schenking onder de levenden of bij testament	162
Hoofdstuk III. Beschikbaar gedeelte der goederen en inkorting	164
Eerste afdeling. Beschikbaar gedeelte der goederen	164
De reserve: Een terugblik	164
Artikel 913. Beschikbaar deel van de helft in aanwezigheid van afstammelingen	166
Artikel 914 §§ 1 en 2. Aanrekening van het vruchtgebruik van de echtgenoot op de reserve	169
A. Vruchtgebruik van de hele nalatenschap	170
B. Vruchtgebruik beperkt tot een breukdeel van de nalatenschap	173
C. Vruchtgebruik beperkt tot de helft van de fictieve massa	175
D. Vruchtgebruik beperkt tot bepaalde goederen	179
Conclusie – en poging tot redelijke interpretatie	182

<i>Artikel 914 § 3. Aanrekening van het vruchtgebruik van de wettelijk samenwonende</i>	185
<i>Artikel 915. (opgeheven). Opheffing van de reserve voor de ouders en ascendenten</i>	186
<i>Mannen en vrouwen</i>	189
<i>Adoptie</i>	190
<i>Fiscaal</i>	191
<i>Artikel 915bis §§ 1 en 2. Reserve voor de echtgenoot</i>	191
<i>Artikel 915bis § 2/1. Geen inkorting van schenkingen van vóór het huwelijk</i>	193
<i>Ook de gezinswoning</i>	194
<i>... niettegenstaande de opname ervan in de massa bedoeld in artikel 922</i>	195
<i>“Evenmin kan hij voordeel genieten ...”</i>	196
<i>Artikel 915bis § 3. Ontneming van de reserve van de echtgenoot</i>	197
<i>Echtscheiding door onderlinge toestemming</i>	198
<i>Aanstelling van een algemeen legataris</i>	199
<i>Artikel 915bis § 4. Aanrekening van de reserve van de echtgenote - bis</i>	199
<i>Artikel 915bis § 5. Afwijking met Clausule Valkeniers</i>	200
<i>Artikel 916. Geen reserve meer voor ascendenten</i>	200
<i>Artikel 917. (opgeheven). Reserve in waarde of alleen inkorting in waarde?</i>	200
<i>Fideicommis</i>	204
<i>Artikel 918. Verzaking aan inkorting tijdens het leven</i>	205
<i>Artikel 918 § 1. Regel</i>	208
<i>Artikel 918 § 2. De eenheid van fictieve massa</i>	209
<i>Artikel 918 § 3. Geen impliciete verzaking aan inbreng</i>	212
<i>Artikel 918 § 4. Verzaking is geen gift</i>	212
<i>Artikel 919. Schenkingen buiten erfdeel</i>	213
<i>Afdeling II. Inkorting van schenkingen en legaten</i>	214
<i>Artikel 920 § 1. Inkorting moet gevorderd worden, na het overlijden</i>	214
<i>Artikel 920 § 2. Inkorting voortaan in waarde, in principe</i>	215
<i>Inkorting van de gezinswoning: in natura</i>	216
<i>Artikel 920 § 3. Inkorting voor het vruchtgebruik alleen: in waarde</i>	216
<i>Artikel 920 § 4. Legaten aan niet-erfgenamen: inkorting in natura</i>	217
<i>Contractuele erfstellingen: inkorting in waarde</i>	218
<i>Legaten in vruchtgebruik</i>	219
<i>Fiscaal?</i>	220
<i>Artikel 921. Geen inkorting van schenkingen ten voordele van begiftigden, legatarissen of schuldeisers</i>	220
<i>Artikel 922. De samenstelling van de fictieve massa</i>	222
<i>Schulden worden alleen afgetrokken van de bestaande goederen</i>	222
<i>Staat en waarde zoals bij inbreng</i>	223

Artikel 922/1. Volgorde van aanrekening van de soorten giften.....	225
Artikel 923. Legaten worden eerst ingekort	229
Artikel 924, eerste lid. Inkorting in waarde: vergoeding in geld	229
Artikel 924, tweede lid. Inkorting in waarde: mindere ontvangst	230
Artikel 924, derde lid. Inkorting ingeval van onvermogen	230
Schenking onder last	232
Artikel 924, vierde lid. Toestemming in de doorschenking.....	232
Artikel 924, vijfde lid. Legaatafgifte impliceert (soms) verzaking aan inkorting.....	233
Artikel 924, zesde lid. Betaling van de inkorting bij de verdeling.....	235
Artikel 925. Verval van de legaten.....	235
Artikel 926. Evenredige inkorting van legaten	236
Artikel 927. ... Tenzij andersluidende bepaling	237
Artikel 928 § 1. De vordering tot inkorting verjaart na dertig jaar.....	237
... maar eindigt bij de vereffening-verdeling	238
... als het een gift aan een erfgenaam betreft.....	239
Wat bij beleggingsverzekeringen op twee hoofden?.....	239
Artikel 928 § 2. Verjaring twee jaar na de vereffening voor giften aan niet-erfgenamen.....	241
Aanmaning om standpunt in te nemen	242

Hoofdstuk IV. Schenkingen onder de levenden

Vorm van de schenkingen.....	243
Enkel “tegenwoordige goederen”	244
Louter potestatieve voorwaarde.....	244
Schenking met voorbehoud	245
Bijzondere vormen van testamenten	245
Algemeen, onder algemene titel of bijzonder legaat.....	246
Testamentuitvoerders.....	246
Verval van testamenten	246
Giften aan nog niet geboren personen.....	247
Ouderlijke boedelverdeling.....	247
Contractuele erfstellingen.....	248
Schenkingen bij huwelijk	249

Titel IIbis. Erfovereenkomsten.....

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen.....

Erfovereenkomsten - een terugblik	252
Artikel 1100/1. Algemene regel.....	255
Beding van aanwas	259
Beding van aanwas na de wetswijziging.....	262
Fiscaal	262

Artikel 1100/2 § 1. Minderjarige kan krijgen, niet verzaken.....	263
Artikel 1100/2 § 2. Meerderjarige onbekwame kan zelf verzaken mits machtiging	264
Private stichting?	266
Hoofdstuk II. Sanctionering van niet toegelaten erfovereenkomsten	266
Artikel 1100/3. Absolute nietigheid	266
Hoofdstuk III. Gevolgen van de erfovereenkomsten	269
Artikel 1100/4 § 1. Instemming impliceert geen aanvaarding van de nalatenschap	269
Artikel 1100/4 § 2. Instemming bindt de plaatsvervuller	269
Artikel 1100/4 § 3. Herroeping bij “ondankbaarheid”	270
Artikel 1100/4 § 4. Verzaking is geen gift	271
Fiscaal	272
Hoofdstuk IV. Vorm van de erfovereenkomsten.....	273
Artikel 1100/5 § 1. Notariële akte vereist.....	273
Artikel 1100/5 § 2. Procedure en wachttermijnen	273
Wijzigingen aan het ontwerp van erfovereenkomst.....	275
Valkeniers	276
Artikel 1100/5 § 3. Niet bij echtscheiding door onderlinge toestemming.....	276
Hoofdstuk V. Publiciteit van de erfovereenkomsten.....	278
Artikel 1100/6. Register van testamenten	278
Hoofdstuk VI. De globale erfovereenkomst.....	280
Artikel 1100/7 § 1. De globale erfovereenkomst versus ouderlijke boedelverdeling	280
Evenwicht.....	281
Afzonderlijke raadsman?.....	282
De “situatie” van de erfgenaam	284
Fiscaal: schenkbelasting?	284
Vermelding van eerdere handgiften.....	285
Voordelen	287
Registratiebelasting	288
Inkomstenbelasting?.....	288
Artikel 1100/7 § 2. Met twee (of meer?) ouders	289
Fiscaal: registratiebelasting	290
Artikel 1100/7 § 3. Soms twee machtigingen nodig.....	290
Artikel 1100/7 § 4. De generatiesprong in de globale erfovereenkomst....	291
Artikel 1100/7 § 5. Kinderen van de partner	292
Artikel 1100/7 § 6. Verzaking aan inkorting.....	293

<i>Artikel 1100/7 § 7. De echtgenoot kan tussenkomen.....</i>	<i>295</i>
<i>Artikel 1100/7 § 8. Geboorte (of opdagen) van nieuwe kinderen na de overeenkomst.....</i>	<i>296</i>
<i>Artikel 1100/7 § 9. Geen vordering tot aanvulling wegens benadeling.....</i>	<i>298</i>
<i>Artikel 1100/7 § 10. Andere bepalingen.....</i>	<i>298</i>
Overgangsbepalingen.....	298
<i>Artikel 66 § 1. Algemene regel: voor de nalatenschappen vanaf 1 september 2018.....</i>	<i>298</i>
<i>Artikel 66 § 2. Uitzondering 1: vormvoorschriften</i>	<i>300</i>
<i>Artikel 66 § 2, tweede lid. Uitzondering 2: inbreng of niet?</i>	<i>300</i>
<i>Artikel 66 § 2, derde lid. Uitzondering 3: inbreng in natura of niet? - verklaring van behoud.....</i>	<i>301</i>
<i>Terecht</i>	<i>302</i>
<i>Fiscaal</i>	<i>303</i>
<i>Artikel 66 § 2, vierde lid. Uitzondering 4: inkorting in natura of niet? - verklaring van behoud.....</i>	<i>303</i>
<i>Artikel 66 § 3. Inbreng door of aan de echtgenote.....</i>	<i>304</i>
<i>Artikel 66 § 4. Oud artikel 918.....</i>	<i>305</i>
 Conclusies en bedenkingen.....	 307
 Cassatiearresten	 311
 Trefwoordenregister.....	 313